

Warszawa, dnia 03-02-2021 r.

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-SP.050.9.2020.AS

1406372.4682355.3744739

**Pan
Stanisław Gawłowski
Przewodniczący Senackiej Komisji
Nadzwyczajnej do spraw Klimatu
Senat RP**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z pismami z dnia 2 grudnia 2020 r. (znak: BPS.DKS.KNK.0420.10.2020) oraz 25 stycznia 2021 r. (znak: BPS.DKS.KNK.0331.2.2021) dotyczącymi posiedzenia Senackiej Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej w Senacie RP w dniu 4 lutego 2021 r. poświęconego gospodarce odpadami komunalnymi, przedstawiam zweryfikowaną informację na temat założeń i planów dotyczących gospodarki odpadami oraz stanu konsultacji z samorządami na ten temat (pierwsza informacja została przesłana przy piśmie z dnia 14 grudnia 2020 r., sygnatura DGO-SP.050.9.2020.AS.).

Program „Czystość Plus”

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska prowadzone są prace nad **Programem „Czystość Plus”** (tj. projektem zmian do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i innych ustaw). Zaproponowane w Programie zmiany mają na celu przede wszystkim ograniczenie cen za gospodarowanie odpadami, a także przez zaostrzenie kar – przeciwdziałanie niewłaściwemu postępowaniu z odpadami. Z Programu powinni skorzystać

zarówno mieszkańcy (właściciele nieruchomości), jednostki samorządu terytorialnego jak i przedsiębiorcy.

Z uwagi na fakt, że część zmian należy wdrożyć w bieżącym roku **rozwiązania z Programu są procedowane w ramach dwóch projektów ustaw**, dzięki czemu możliwe jest efektywniejsze ich uzgadnianie i szybsze wdrożenie.

Pierwszy z projektów (projekt ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), który zawierał przepisy m.in. uchylające z ustawy o odpadach 30% limit udziału termicznego przekształcania odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych wraz z przepisami z nim związanymi, w tym uchylenie upoważnienia do wydania przez Ministra Klimatu i Środowiska rozporządzenia w sprawie listy spalarni, dzięki czemu zwiększy się dostępność instalacji, co powinno wpłynąć również na zwiększenie konkurencyjności, a także na obniżenie kosztów zagospodarowania odpadów, został już uchwalony i opublikowany¹. Znajdują się w nim również przepisy umożliwiające osiągnięcie przez gminy wyższych poziomów recyklingu odpadów komunalnych za rok 2020, przez zastosowanie metody obliczania w odniesieniu do frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, wprowadzające cele cząstkowe umożliwiające stopniowe dochodzenie do 65% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wszystkich odpadów komunalnych (w roku 2035), a także przesuwające termin na uruchomienie modułu potwierdzeń w BDO (z 2021 r. na 2022 r.).

W drugim projekcie, który został przekazany do uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania, znajdują się przepisy, które również mają wpłynąć na ograniczenie kosztów związanych z gospodarowaniem odpadami m.in.:

- urealnijające maksymalną stawkę opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych;
- umożliwiające w uzasadnionych przypadkach możliwość odstępstwa od selektywnego zbierania odpadów w podziale na 5 frakcji;
- umożliwiające indywidualne rozliczanie mieszkańców w budynkach wielolokalowych z obowiązku selektywnego zbierania odpadów;
- wprowadzające możliwości nie odbierania bioodpadów przez gminę w zabudowie jednorodzinnej jeżeli właściciel posiada kompostownik;

¹ Ustawa z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2361)

- wydłużające dopuszczalny czas magazynowania odpadów (pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, paliwa alternatywnego oraz odpadów przeznaczonych bezpośrednio do produkcji takiego paliwa) do 3 lat.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022

W Ministerstwie prowadzone są prace nad **projektem uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022** (Kpgo 2022). Projekt zawiera ocenę potrzeb inwestycyjnych w kraju dotyczących gospodarki odpadami na potrzeby perspektywy finansowej UE 2021–2027 oraz informację o źródłach dochodów dostępnych w celu pokrycia kosztów eksploatacji i utrzymania infrastruktury do zagospodarowania odpadów. Projekt został wpisany do wykazu prac programowych Rady Ministrów i został skierowany do konsultacji publicznych, uzgodnień międzyresortowych i opiniowania oraz konsultacji społecznych zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Obecnie trwa opracowywanie stanowisk do zgłoszonych uwag. Przyjęcie zmiany Kpgo 2022 jest niezbędne ze względu na określone przez UE tzw. Warunki podstawowe dla perspektywy finansowej UE 2021–2022, których spełnianie jest konieczne, aby Polska mogła skorzystać z funduszy UE na inwestycje dotyczące gospodarki odpadami oraz gospodarki o obiegu zamkniętym.

Do oceny luki inwestycyjnej podstawę stanowiły nowe wymagania wynikające z prawodawstwa UE, w szczególności w zakresie celów wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów (tzw. dyrektywę ramową), która określa m.in. cele dotyczące osiągnięcia odpowiednich poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych zawierającej wymagania dotyczące osiągnięcia przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów opakowaniowych. Załącznik określa w szczególności potrzeby inwestycyjne w zakresie zagospodarowania poszczególnych frakcji

materiałowych z odpadów: papieru, szkła, metalu, tworzyw sztucznych i bioodpadów oraz odpadów wielomateriałowych, przy uwzględnieniu wymagań prawa krajowego i europejskiego w zakresie realizacji celów stawianych przez Unię Europejską. W projekcie przedstawiono również potrzeby inwestycyjne w zakresie dotyczącym instalacji do doczyszczania selektywnie zebranych frakcji odpadów (sortowni odpadów selektywnie zbieranych), w zakresie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) oraz punktów przyjmujących rzeczy używane przeznaczone do ponownego użycia i punktów napraw działających przy PSZOK-ach.

Jednocześnie w rozpoczęły się wstępne prace dotyczące opracowania aktualizacji Krajowego planu gospodarki odpadami 2022. Zgodnie z ustawą o odpadach aktualizacja dokumentu powinna zostać przyjęta przez Radę Ministrów najpóźniej do połowy 2022 r.

Zespół doradczy do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami

Zarządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 listopada 2020 r. powołany został Zespół doradczy do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami². Powołanie Zespołu wynika z konieczności dostosowania krajowych rozwiązań do przepisów Unii Europejskiej, a także poprawy sytuacji na rynku gospodarki odpadami.

Zespół składa się z ekspertów realizujących zadania z zakresu gospodarki odpadami na poziomie rządowym, samorządowym, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej oraz naukowej. Wymiana doświadczeń przedstawicieli różnych środowisk z zakresu tematyki odpadów umożliwi wypracowanie efektywnych i spójnych rozwiązań, które będą nakierowane zarówno na ochronę środowiska, jak i na stymulowanie rozwoju gospodarczego oraz technologicznego.

Do zakresu działania Zespołu doradczego należą w szczególności:

- 1) wypracowanie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami w perspektywie krótko- i długoterminowej;
- 2) wypracowanie rozwiązań w zakresie usprawnienia selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) wypracowanie rozwiązań, które umożliwią osiągnięcie wymaganych przepisami Unii Europejskiej poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu;

² § 3 ust. 4 Zarządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie powołania Zespołu doradczego do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami (Dz. Urz. Min. Klim. i Środ. poz. 16 i 18).

- 4) wypracowanie rozwiązań mających na celu obniżenie kosztów funkcjonowania i usprawnienia gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnym;
- 5) wypracowanie rozwiązań w zakresie systemów Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP), w tym analiza możliwości objęcia systemem ROP kolejnych grup produktów;
- 6) opracowanie rekomendacji i rozwiązań prawnych w zakresie wykorzystania bioodpadów do produkcji nawozów i środków poprawiających właściwości gleby;
- 7) wypracowanie rozwiązań wspierających zapobieganie powstawaniu odpadów, w tym odpadów żywności, a także ponowne użycie produktów.

14 grudnia 2020 r. odbyło się pierwsze spotkanie Zespołu, które miało charakter organizacyjny. Na tym spotkaniu wskazany został m. in. zakres priorytetowych zagadnień do omówienia w ramach Zespołu. Kolejne spotkanie planowane jest w lutym.

Modyfikacja zasady Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska prowadzone są prace legislacyjne nad dostosowaniem przepisów odnoszących się do zasady rozszerzanej odpowiedzialności producenta (ROP) do nowych wymogów określonych w unijnej dyrektywie w sprawie odpadów. Główne regulacje systemu ROP w pierwszej kolejności zostaną przyjęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Nowe przepisy będą zakładały na wprowadzających produkty w opakowaniach obowiązek finansowania zbierania, transportu i przetwarzania odpadów powstałych z ich produktów na poziomie wymaganym co najmniej do osiągnięcia celów w zakresie recyklingu. W związku z tym planowany jest wzrost poziomu finansowania działalności w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi z produktów, w tym z opakowań, przez producentów produktów objętych systemem ROP.

Jednym z celów ww. regulacji jest ograniczenie wzrostu opłat ponoszonych przez mieszkańców w ramach gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. Odpowiednie działania w kierunku wdrożenia zmian w systemach ROP są już prowadzone, niemniej ze względu na złożoność legislacji i duży zakres podmiotów, których dotyczy, wprowadzenie zmian natychmiast nie jest możliwe. Ponadto w ramach wdrożenia zmian w systemie ROP dla opakowań planowane jest powołanie tzw. regulatora. Będzie to podmiot państwowy, do którego zadań będzie należał nadzór nad rynkiem gospodarowania odpadami

produktowymi. Planuje się, że przy regulatorze będzie funkcjonowała Rada złożona z przedstawicieli uczestników rynku gospodarowania odpadami.

Aktualnie projekt znajduje się na etapie wpisu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Po ukończeniu projektu ustawy zostanie on niezwłocznie skierowany do konsultacji publicznych.

Projekty rozporządzeń Ministra Klimatu i Środowiska

Projekt rozporządzenia w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który znajduje się na etapie uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania, zmienia sposób obliczania poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. Projekt przewiduje wprowadzenie wzoru pozwalającego na obliczenie poziomu dla wszystkich odpadów komunalnych, a nie jak wcześniej materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, plastik i szkło. Pozwoli to wdrożyć przepisy zmienionej dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów.

Prowadzone są także prace nad **projektem rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów**. W związku z wprowadzeniem zmiany w zakresie nazw frakcji odpadów³, które gminy są zobowiązane zbierać selektywnie, zachodzi potrzeba dostosowania terminologii w obecnie obowiązującym rozporządzeniu przez wydanie nowego rozporządzenia, w którym zmienione zostanie nazewnictwo frakcji odpadów zbieranych selektywnie tj. frakcja „odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów” zostanie zastąpiona terminem zgodnym z ww. ustawą tj. „bioodpady”. Natomiast sposób selektywnego zbierania odpadów komunalnych nie różni się od obecnie obowiązującego.

11 grudnia 2020 r. Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska pozytywnie zaopiniował projekt. 16 grudnia 2020 r. na posiedzeniu KWRiST ponownie przekazała do rozpatrzenia rozporządzenia przez Zespół ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska z opinią wiążącą. Natomiast obecnie analizowane są uwagi zgłoszone do projektu w ramach konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych.

³ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1579).

Ponadto prowadzone są prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Celem rozporządzenia jest określenie wymagań dotyczących prowadzenia procesów mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz wymagań dla odpadów, które powstały z tych procesów, w tym dla stabilizatu, który powinien być poddany unieszkodliwianiu przez składowanie na składowisku odpadów. Projekt rozporządzenia będzie rozpatrywany na najbliższym posiedzeniu *Zespołu roboczego ds. rozwiązań w zakresie przetwarzania odpadów*, utworzonego w ramach *Zespołu ds. spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami*.

Z poważaniem

Z up. Ministra
Adam Guibourgé-Czetwertyński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/